

REDACTIA
și ADMINISTRATIJA:
Deak Ferenc-utca 35.

Articolii și corespondențe pentru publicare se trimit redacției. Concurs, inserțiuni și taxe de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-ȘCOLĂȘTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oras și comitat Nr. 266.

Oameni și lucruri din Beiușul românesc.

I. Preoții și activitatea lor.

de: Senin.

(Urmare)

Metropolitul Șaguna grăbește cu răspunsul la adresa de felicitare a comunei bisericesti din Beiuș.

Ea e de următorul cuprins:

Nr. H. E. M. 21 1865.

Onorată și Mult iubită comună ortodoxă bisericască în Beiușiu!

»Nu me îndoiescu neci catu de putinu despre adevărul acelei bucurii și mângăeri, pe care le ati descris în harhia Dvóstra din 27 decemvrie a. trec. ca le simtiti în anima Dvóstra, pentruca Majestatea Sea preabunulu nostru Imperatu a deslegatu catusiele Biserecei noastre prin denumirea mea de Archiepiscopu și Mitropolitu.

Se multiamimu dara cu totii lui Ddieu pentru mila ce a aretatu spre noi facendu ca de nou se se împlinesca intru noi ceea ce se dice în cantarea: »Cercetatu nea pre noi de susu mantuitorulu nostru, reseritul resarituriloru: se multiamimu cavalerescului și iubitorulu de dreptate Imperatulu nostru pentru gratia prin carea niau redatu libertatea bisericésca perduta de seculi.

Pentru ca se scimu inse cu totii pretini și cunóste darulu acesta mare cu care ni-a cinstitu Domnedieu, eu cu acésta ocașiune din iubirea parinteasca ce o amu catre toti crestini și prin urmare și catre Dvóstre, Ve atragu atentiunea și a Dvóstre și a altora crestini de ai nostri asupra unei carti, care va esi catu de curendu de sub tipariu în tipografia noastră și adeca tractatulu S. Ioanu Chrisostomu despre Preotia, o carte din carea se póte folosi și zidi fiecare Crestinu.

Pre linga care dandu-ne Archipastorésca binecuvéntare și rogandu pre Ddieu ca se ne dea taria și potere spre a seversí opulu spre cinstea și marirea lui și se ne arate vrednici de darulu seu, remanu a-lu Dvóstre Sibiu 4 Ianuariu 1865 de totu binele voitoriu Andreiu Bar. de Siaguna m. p. Arcppu și mitropolitu.

Protopopul Terentie Rațiu și-a estins activitatea îndeosebi asupra creșterii religioase-mo-

rale a tinerimei. La liceul gr.-cat. din loc majoritatea elevilor o dau studenții de religiuena ortodoxă și pentru primirea educațiunii lor religioase li-se da o sală spațioasă tot acolo. O dispoziție revoltătoare, chiar în anul 1865, când ortodocșii n'aveau încă școală în locul celei arse, închide porțile liceului pentru creșterea religioasă a tinerimei lor.

Ce eră de făcut? Unde să se găsească o sală de închiriat dacă preoții nostri au aflat de bine să ne aducă aceasta gignire? Considerațiile de ordin confesional a înăbușit libertatea unei conștiinți naționale foarte folositoare. Poate se rezonă așa. Ne găsindu-se o sală potrivită, tinerimea ortodoxă va fi constrânsă se învețe religia la un loc cu gr.-cat. cum se făcuse aceasta înainte de 1850.

Atunci protopopul chiamă tinerimea la sine acasă, unde în o chilie mai mare le împărtășește învățăturile religioase ortodoxe.

Dar o boală incurabilă îl răpește din mijlocul acelora pe care i-a iubit și pentru fericirea cărora a dorit să muncească intensiv! Moare la 4 ianuarie 1866 în Pesta.

Comitetul parohial din respect și dragostea mare față de reposatul ia dispoziții, ca familiei rămase să i-se plătească jumătate din leafa fostulu protopop pe întreg anul 1866 și să se bucure pe acest interval și de locuință în casa parohială.

Mai înaintează apoi și o cerere către episcopul diecezan, în care îl roagă să distribue deasemenea familiei reposatulu jumătate din venitul protopopiatulu.

*

Indată după moartea lui Rațiu parohia se îngrijește se capete un urmaș vrednic de antecesorii săi. Prin o rugare adresată episcopulu diecezan cere numirea unui preot cu aptitudini frumoase, căci »parohul de aici e și protopopul Beiusiulu și nationalitatea noastră aice ar suferi mare daună ne făcându-se astfelu».

Până la numirea noului paroh agendele bisericesti le îndeplinesc preoții din Nimuești N. Bogdanu și Moise Popa. Pentru ostenele lor primesc la săptămână 1 fl. v. a. iar pentru slujbele de mercuria și vinerea încă 50 cr.

Protopopii Beiușului au avut norocul să aibă între poporienii săi bărbați cari să se distingă pe terenul bisericesc. Pe vremea scurtei păstoriri a lui Rațiu și mai târziu a urmașului său Vasilevici mâna dreaptă în agendele bisericești eră avocatul Partenie Cosma. Prin jertfe și fapte frumoase pentru biserică se impune Nicolae Zsiga dela Oradea mare, care dăruiește 500 fl. pentru acoperirea turnului bisericeii cu tinichea, Gavril Cosma sen., Ioan Pap, Nicolae Cristea, Demetriu Negreanu etc.

Partenie Cosma a fost multă vreme și notarul comitetului parohial și s'a ocupat și cu întocmirea istoricului parohiei.

*

La anul după moartea lui Rațiu, parohia primește pe noul protopop *George Vasileviciu*, o figură impozantă și preot de model.

N-a căutat a se impune numai prin fapte, prin organizarea parohiei, îngrijirea instituțiilor bisericești ci a arătat și prin forma externă că este preot după rânduiala lui Melchisedec.

A avut o mare dragoste către chemarea preoțească și a respectat canoanele bisericești până și în cele mai neînsemnate dispozițiuni ale lor.

Ori unde și ori când, în societate purtă cu mândrie costumul preoțesc impunând tuturor respect.

Sub el s'a început și în Beiuș pregătirile spre viața constituțională, după cum s'a stăvilit mai în urmă în »Statutul Organic«.

(Va urmă).

Alcoolul în războiu.

Experiențele unui medic militar din războiul balcanic.

Nenumărate experiențe au dovedit că acele corpuri de armată au fost mai viguroase, mai răbdătoare la marșuri grele și au reușit mai bine, cari nu au făcut uz de alcool, pe când celelalte corpuri de armată cari făceau uz de băuturi alcoolice erau cu mult inferioare.

În timp de pace s'a constatat că băutura alcoolică face să scază disciplina, fapt constatat de englezi și de alți statisticieni. S'a mai constatat că băuturile alcoolice sunt dăunătoare sănătății soldatului. Așa, în armatele din India boalele erau răspândite în proporție de 5% printre abștinenți și 10% printre băutori.

De asemenea s'a dovedit că cei cari beau nu nimeresc bine la țintă. Doctorul Leichtenstorff scrie: alcoolul ametește, face pe soldat să fie somnoros, face să-i fie mereu sete, pe când ceaiul și cafeaua îl liniștesc. O armată care nu bea alcool este în totdeauna mai puternică și are o superioritate atât în privința puterii și tenacității asupra acelor armate în cari se bea. Abștinenții o duc mai bine și la căldură și la frig și la marșuri.

Livingstone, marele exploatare al Africii, scrie: Am trăit 20 de ani după strictele reguli ale abștinenței și am ajuns la concluzia că poți suportă toate greutățile fără întrebuințarea alcoolului.

Medicul militar englez Parker a observat armate întregi, pe cari le lăsa une ori să bea alcool și alte ori nu le dădea voie să bea și a constatat că acei cari nu beau o duc mai bine la toate greutățile de cât acei cari beau.

Ceeace s'a observat în timp de pace s'a constatat și în timp de război. Alcoolul este nefast pentru soldați în timp de campanie. Posedăm în această privință prețioase statistici engleze.

Când fuseiu chemat să aduc serviciile mele în războiul sârbo-turc și în urmă când a izbucnit și al doilea războiu balcanic între sârbi și bulgari, mi-am propus, în calitatea mea de medic și de abștinent, să observ în ce fel lucrează alcoolul asupra disciplinei, asupra puterii de rezistență a soldatului, asupra sănătății și asupra mersului operațiilor chirurgicale.

Ca medic de regiment la artileria sârbă am luat parte la expedițiile din Serbia de sud (Macedonia) cu prima armată sârbă, apoi am stat 2 luni cu armata sârbo-bulgară la impresurarea Adrianopolului, până la predare. Apoi am luat parte la războiul sârbo-bulgar la granița sârbo-bulgară.

Trebuie să arăt că în armata sârbă este un regulament (paragraful 1039) *că este riguros oprit întrebuințarea oricărui fel de băătură alcoolică*. În celelalte armate balcanice nu există un atare regulament. Când am fost cu artileria sârbă la Tundgia, la impresurarea Adrianopolului, am văzut că soldaților bulgari li-se dădea în toate zilele țuică și aceasta se făcea și la celelalte trupe bulgărești.

Deși turcii sunt ținuți ca abștinenți, în realitate nu sunt. Turcii ortodocși (bătrânii turci) se țin strict de prescripțiunile Coranului, și nu beau vin, în schimb beau bere și țuică. Cu dâșii este la fel ca și cu popoarele primitive. Cu multă ușurință cad victime ale băuturii și decad apoi fizicește și moralicește.

Ce rol a jucat alcoolul în acest războiu se poate vedea cetind următoarele detalii:

În timpul mobilizării ca și în timpul războiului, oamenii au băut mai mult ca de obicei.

Mai toți ofițerii (cu prea puține excepțiuni), adevăca acei cari aparțin Ordinului Bunilor Tempieri și acei cari în timp de pace nu aveau obiceiul băuturii, au băut vin, alții mai rar au băut alte băuturi alcoolice. Medicii militari — cei din rezerve — au băut orice fel de băătură, une ori au băut chiar mai mult decât trebuia.

Ceeace eră mai condamnabil, eră faptul că cei cari au băut sileau și pe nebăutori să bea. Așa că mulți cari erau abștinenți au început să bea la îndemnul medicilor băutori, aceasta pentru că medicii le recomandau.

Soldații de rând și gradele inferioare au trăit ca abștinenți, mai întâiu pentru că cu greu își puteau procura băuturi alcoolice și din partea comăndurii nu li-se dădea. Grație acestei împrejurări, trebuie să mulțumim deosebita energie și putere de rezistență a armatei sârbești.

Soldații primeau în cursul asprului ger, care scădea sub 20 grade și în locurile unde apa eră suspectă, cei și zahăr. Crucea Roșie sârbă a dăruit peste un milion de butelii de apă minerală Polanca (o apă excelentă de masă) trupelor și ofițerilor în timpul epidemiilor.

Chiar reporterii străini cari au asistat la războiul balcanic au declarat că nu au văzut nici un soldat sârb beat sau cu chef.

Erau chiar regimente întregi în cari șefii erau abștinenți convinși și nu dădeau voie oamenilor să guste nici o picătură de alcool. La toate aceste corpuri nu s'a constatat nici un caz de îmbolnăvire sau de ne-

disciplină, ceea ce am constatat și la soldații mei, cari au trăit abstinenți, cu toate că aveau să supoarte multe greutăți, să rabde de frig.

Cu toate acestea, tot s'au întâmplat câteva cazuri grave din cauza alcoolului, dintre cari voi cită două cazuri tipice.

Un caz se referă la un vechiu ofițer de rezervă, alcoolic, comandantul unei campanii de atac. În loc să apere pozițiile, a fugit și le-a lăsat bulgarilor fără nici o rezistență.

Al doilea caz arată că și cazurile mai ușoare de băutură pot fi fatale. Pe un vapor de transport a fost o întârziere de câteva ceasuri, fiindcă d-lor ofițeri le-a venit pofta să mai bea câteva sprituiri. În timpul acesta a venit vaporul turcesc de războiu „Hamidie” și a bombardat vasul sârbesc, așa că au căzut 100 de oameni și vasul a fost nimicit.

În armata bulgară unde soldații au băut zilnic alcool s'au putut vedea o mulțime de soldați și de voluntari (comitagii) beți, chiar grade inferioare și superioare se puteau vedea într'un hal fără de hal.

Între altele, am fost eu singur martor ocular, la ocuparea Adrianopolului, cum soldații și comitagii bulgari, beți morți, chinuiau și omorau pe locuitorii orașului (turci, armeni, evrei, greci) și omorau pe soldații prizonieri. Am văzut o mulțime de soldați beți cum jefuiau casele oamenilor și nu cruțau nici locașurile sfinte.

Cu ochii mei am văzut cum vestita mosche Selim a fost pângărită de soldați beți, cum au jefuit-o. La aceste scene erau martori chiar ofițerii superiori bulgari.

În al doilea războiu balcanic, cu bulgarii de o parte și sârbii și grecii de altă parte, am putut strânge un bogat material în privința alcoolismului. În armata bulgărească s'a dat din nou alcool, coniac în mare cantitate, mai ales când era înaintea unui atac, probabil pentru a da curaj soldaților.

O mulțime de reporteri (englezi, francezi, germani și elvețieni), chiar comisiuni speciale, au constatat că trupele regulate bulgare au comis o mulțime de cruzimi, pe unde au trecut au tăiat nasurile, organele genitale, au mutilat pe răniții și pe prizonierii din tabăra dușmană. Au batjocorit cadavrele, au masacrat populațiile turce, persane, grece, au omorât până și copii nevinovați, nu au cruțat nici femeii, nici bătrânii. Au jefuit casele, au dat foc la sate întregi, dărâmau farmaciile și bisericile.

Dacă ținem seama că mulți prizonieri și răniți se găseau într'o stare oribilă de beție, trebuie să admitem că tot ce au făcut groaznic era sub impulsul alcoolismului.

Căci nu poate intra în mintea omului sănătos ca un om întreg la minte să poată fi atât de monstru, atât de sălbatic.

Pe de altă parte, alcoolul a adus prejudicii disciplinei și bunului mers al lucrărilor. Astfel, armata generalului Retciager, care în momentul hotărâtor era în completă stare de beție, a fost învinsă și distrusă, și aceasta nu era unicul caz.

De ce beau cei mai mulți? Din nefericire atât cei culți cât și cei inculți trăiau cu o idee cu totul greșită și anume că alcoolul pe lângă că dă curaj, dar mai dă putere și ferește de boale. Un coleg care în timp de pace era abstinent, începând în timpul campaniei să bea vin. După 2 luni a căpătat tifos... Cât de greșită este această credință ne-au dovedit o mulțime de cazuri.

După relațiunile primite dela mai mulți colegi am putut stabili că boalele și epidemiile băntuiau mai mult acolo unde erau băutori. Doctorul George Popovici a

găsit că tratamentul tifosului și al holerei a dat mai bune rezultate când nu s'a întrebuințat alcool.

Alcoolul s'a mai arătat că împiedecă cicatrizarea rănilor. Trebuie să arăt că toți răniții sârbi au primit numai ceai, iar nici decum alcool. Când arunc o privire la tot ce am văzut în timpul războiului, și aș voi să descriu isprăvile alcoolului, atunci voi declara de acord cu alți mulți autori că alcoolul este marea vinovată al disciplinei, al boalelor, al frângerilor. O armată fără sănătate și fără disciplină este condamnată pieirei.

„Antialcoolul”.

CRONICA.

† **Dr. Alexandru Bogdan.** Unul dintre cei mai distinși profesori ai gimnaziului din Brașov a murit moarte de erou pe câmpul de luptă. Corpul profesoral a lansat următorul necrolog: Cu neșpusă durere aducem la cunoștința tuturor cari l-au iubit și stimat, că neuitatul nostru coleg *Dr. Alexandru Bogdan* profesor de limba și literatura română și germană la gimnaziul mare gr. or. român din Brașov, membru ordinar al Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român și secretarul secției literare al ei, — locotenent reg. ung. de gloate și adiutant de batalion în regimentul 24 ungar de gloate, isbit de o granată inamică pe câmpul de luptă din Galiția, la localitatea Zumina, a murit moarte de erou în ziua de 7/20 octomvrie, la 4 ore p. m., fiind în anul al 34-lea al etății și al 10-lea al activității sale rodnice în serviciul școalelor noastre. Corpul zdrobit al colegului nostru iubit zace în mormântul ostășesc dela Zumina, dar duhul lui va pluti totdeauna de-asupra noastră! Dumnezeu să-l odihnească și să-i facă parte — luptătorului pentru lumină — de lumina eternă a vieții fără de sfârșit! Brașov, în 16/29 octomvrie 1914. Corpul profesorilor dela școalele medii gr. or. române din Brașov.

Ofițeri români răniți. În lista de pierderi Nr. 35, la 25 oct. găsim pe următorii ofițeri români răniți: Petru Balica sublocot., Teodor Colbazi locotenent, Virgil Crișan cadet i. r., Toma Dărăbaș locotenent, Octavian Fulea sublocotenent i. r., Dr. Ioan Iuga cadet în rezervă, Victor Moga locotenent-colonel, Victor Monda locotenel, Virgil Popoviciu, locot. Sabin Sorescu — toți din regimentul 50 de infanterie.

Cât costă războiul pe zi în Germania. Cunoscutul economist german Iulius Wolff a stabilit că Germania cheltuiește pe zi pentru armata sa de operațiuni 140—150 milioane mărci, ceea ce face pe trei luni 3¹/₂ miliarde mărci.

Necrolog. În zilele aceste au trecut la cele eterne doi preoți veterani: Ioan Popovici din Inând și Ioan Costa din Ianoșdia. La amândoi preoții a luat parte protopopul tractului la înmormântare, însoțit de preoții din jur. Cuvântările au fost ținute de Rev. Domn Nicolae Rocsin și Nestor Porumb preot în Tulca, storcând lacrimi din ochii auditorilor. Fie-le memoria binecuvântată.

Concurs.

Pe baza concluzului Nr. 1652/1914 a Venerabilului Consistor diecezan se publică prin aceasta concurs pentru îndeplinirea definitivă a unui post învățătoresc dela școala conf. gr. ort. română din **Timișoara Franciscin** (Mehala Temesvár ferencváros) cu termen de 15 zile socotite dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Salariul împreună cu acest post este:

1. Salar fundamental în bani gata 1200 cor. și remunerațiune specială de 200 cor. peste salariul stabilit de lege.

2. Cortel corăspunzător în natură și 20 de cor. relut pentru competență de grădină.

3. Dela înmormântări a) dacă mortul va fi dus în biserică 4 cor., b) dacă prohodul se va face la casa mortului 2 cor., c) dela părăstare 1 cor., iar dela cununii unde va fi poftit 2 cor., cari stole cantonale laolaltă fac anual cel puțin 150 cor.

4. Îmbunătățirile de salar prescrise de lege.

Pentru participarea la conferințele învățătoarești 20 cor., iar paușal scripturistic 10 cor.

Alesul va fi îndatorat pe spesele sale proprii a îngrijii de curățenia locuinței sale învățătoarești în partea din lăuntru, iară curățenia în partea din afară și eventualele reparaturi cad în sarcina susținătorilor de școală.

Va fi îndatorat alesul să conducă fără altă remunerațiune strana în sta biserică, să țină cu elevii săi și cu cei de confesiunea noastră dela școalele străine din loc în toată Dumineca și sârbătoarea înainte de sta liturgie exortații religioase și să-i instrueze în cântările bis.

Dela recurenți să cere cvalificație învățătoarească prescrisă de lege cu calcul general distins sau cel puțin bun și pregătire anterioară de 4 cl. gimn. reale, civile ori industriale.

Reflectanții la acest post vor avea să dovedească dacă au prestat ori ba serviciul militar; în cazul că nu l'a prestat, în ce timp are să și-l împlinească și în ce condiții ca voluntar pe un an sau ca rezervist pe 2 luni.

Totodată sunt îndatorați reflectanții de a dovedi cu atestate eventualii ani de serviciu și a arăta în declarație deosebită cât le face în momentul recurgerii competența de salar de după disp. art. de lege XIV: 1913, precum și aceea că la care termen au drept de a fi promovați în clasa resp. gradația proximă de salar. Recurenții cari vor dovedi și aptitudinea de a conduce și instrul corul vocal vor fi preferiți la candidare.

Recursele ajustate cu documentele originale reclamate de condițiile acestui concurs și adresate comitetului parohial gr. ort. rom. din Timișoara Franciscin [(Temesvár ferencváros) Mehala] sunt a se trimite în termenul prescrip. P. O. Oficiu protopopesc gr. ort. rom. din Timișoara (Temesvár Gyárváros) iară recurenții sunt poftiți a se prezentă în vre-o duminică ori sârbătoare sub durata concursului în sta biserică de aici spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic și pentru a face cunoștință cu poporul.

Dat din ședința comitetului par. gr. ort. rom. din Timișoara Franciscin (Mehala) ținută la 8/21 iunie 1914.

Comitetul parohial.

În coțelegere cu: *Ioan Oprea* adm. prot.

—□—

1—2

Pe baza ordinului Ven. Consistor eparhial din Oradea-mare, de Nrul 2422/914, se publică din nou concurs pentru îndeplinirea parohiei de cl. II din **Chișlaz** (Vámosláz), cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios, pe lângă beneficiul următor:

1. Locuință bună cu 3 odăi, bucătărie, cămară, supraedificatele de lipsă, și grădină de legume.

2. Pământ arător 17 jug. a, 1600 □. st.

3. Pășunat pentru 6 vite.

4. Bir dela fiecare casă cu pământ 1, dela casă fără pământ $\frac{1}{2}$ vică grâu, săcară ori cucuruz sau răscumpărată vica a, 2 cor. 50. fil.

5. Stolele uzuat: botez 80 fil; cununie 6 cor; sfeștanie 1 cor; maslu 2 cor; înmormântare mică 2 cor; mare 6-12 cor.

6. Întregirea dela stat.

Darea după beneficiu o supoartă alesul, precum va avea să provadă și catehizările dela ori-ce școală din comună, fără să pretindă ceva onorar special dela parohie.

Doritori de a ocupa acest post, sunt poftiți a-și înainta recursele—ajustate cu documentele originale, și adresate comit. par. din Chișlaz—la P. o. oficiu protopopesc din Oradea-mare, având—cu stricta observare a prescrișelor regulamentului a se prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în sf. biserică de acolo, pentru dovedirea desterității în rituale și oratorie.

Comit. parohial.

În coțelegere cu: *Andrieu Horvath* protoprezbiterul Orăzii-mari.

—□—

2—3

Conform rezoluțiunei Vener. Consistor de sub Nr. 4742/1914 dd. 28 august a. c., prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea postului de capelan temporal, cu drept de succesiune, pe lângă veteranul paroh **Gheorghe Bălan** din **B. Comloș** (Nagykomlós, comitatul Torontál) cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele condițiuni:

1. Alegândul capelan va primi în beneficiul său $\frac{1}{2}$ din stole și bir, apoi $\frac{1}{2}$ din sesia parohială și anume partea mai îndepărtată de comună, iar partea mai apropiată de comună rămâne parohului. La întregirea dela stat a parohului însă nu are drept. Va suportă toate dările publice după venitul beneficiat; se va îngrijii de locuință pentru sine; va catehiză conform ordinațiunilor ce le va primi dela Superioritatea sa bisericească, fără a pretinde remunerațiune dela comuna bisericească.

2. Alegândul capelan va fi obligat să substitue în funcțiunile preoțești pe protopopul tractual, în caz de lipsă, beneficiind în asemenea cazuri stola întregă.

Contractul de esarendare a sesiunei parohiale beneficiate de parohul **Gheorghe Bălan** pentru partea cedată alegândul capelan, va putea să rămână în vigoare numai cu învoirea acestuia.

4. Parohia fiind de clasa primă, dela reflectanți se recere cvalificațiune de clasa primă conform concluzului 84 al Sinodului Eparhial din 1910.

5. Reflectanții vor avea a se prezentă în sfânta biserică din loc cu observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, spre a-și arăta desteritatea în rituale și oratorie.

6. Recursele, adresate comitetului parohial și ajustate conform prescrișelor §-lui 13 din Statutul organic și Regulamentul în vigoare, sunt a se înaintă Prea Onor. Oficiu protopresbiteral gr. ort. român din B. Comloș (Nagykomlós).

B. Comloș, din ședința comitetului parohial ținută la 10/23 august 1914.

Stefan Radu

preș. comit. par.

Gheorghe Păcățian

not. ad hoc.

În coțelegere cu: *Mihai Păcățian* protopresbiter asesor consistorial.